

Vlaamse overheid
Beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur
en hergebruik van overheidsinformatie
Afdeling openbaarheid van bestuur
Havenlaan 88, bus 100
1000 BRUSSEL
T : 02 553 57 25
Mail: openbaarheid@vlaanderen.be

Dossiernummer: OVB/2024/041

DE BEROEPSINSTANTIE - Afdeling openbaarheid van bestuur

Bevoegdheid beroepsinstantie

Bestuursdecreet van 7 december 2018, titel II, hoofdstuk 3, afdeling 6.

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 tot oprichting van de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie.

Voorafgaande procedure

Met zijn verzoek van 6 februari 2024 vraagt ■■■ hierna de verzoeker, de stad Oostende, naar het adres van ■■■

De stad Oostende heeft het openbaarheidsverzoek afgewezen op 8 februari 2024.

Verzoeker dient op 8 februari 2024 een beroep in bij de beroepsinstantie tegen de weigeringsbeslissing van de stad Oostende. Dit beroep werd geregistreerd op 8 februari 2024.

Ontvankelijkheid van het beroep

Het oorspronkelijke verzoek dateert van 6 februari 2024.

De weigeringsbeslissing van de stad Oostende dateert van 8 februari 2024. Die beslissing maakt geen melding van de beroepstermijn en -modaliteiten, zoals voorgeschreven in artikel II.43, §1, derde lid van het Bestuursdecreet, zodat de beroepstermijn pas aanvangt vier maanden na kennisgeving van de beslissing.

Het beroepschrift d.d. 8 februari 2024 werd bijgevolg tijdig ingediend en is **ontvankelijk**.

Gegrontheid van het beroep

Overeenkomstig artikel II.31, eerste lid Bestuursdecreet heeft het recht op passieve openbaarheid betrekking op bestuursdocumenten. Op grond van deze bepaling is elke instantie in principe verplicht aan eenieder die erom verzoekt inzage te geven in, uitleg te verschaffen over of een afschrift te bezorgen van de gewenste bestuursdocumenten.

De openbaarmaking kan slechts geweigerd worden mits toepassing wordt gemaakt van één of meerdere uitzonderingen, zoals gestipuleerd in de artikelen II.33 tot en met II.39 van voormeld decreet.

1. Bestreden beslissing

Op 8 februari 2024 heeft de stad Oostende het verzoek afgewezen omdat bevolkingsregisters niet openbaar zijn tot 120 jaar na afsluiting, gelet op het Koninklijk besluit van 5 januari 2014 tot wijziging van het Koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister.

2. Inhoud van het beroepschrift

Verzoeker diende op 8 februari 2024 beroep in bij de beroepsinstantie tegen de weigeringsbeslissing van de stad Oostende en verwijst hierbij naar het feit dat hij regelmatig bijdragen publiceert over lokale geschiedenis o.a. in Biekorf, Wetenschappelijke Tijdingen en De Plate.

Momenteel is hij bezig met de voorbereiding van een bijdrage over [REDACTED]

Hij vraagt thans naar het adres van [REDACTED]

3. Toelichting door de stad Oostende

Om voldoende geïnformeerd te kunnen oordelen heeft de beroepsinstantie de stad Oostende om een reactie gevraagd. De stad Oostende gaf op 12 februari 2024 aan bij haar eerder standpunt te blijven en verwees bijkomend naar de omzendbrief van 27 januari 2014 'Het verstrekken van informatie uit de bevolkingsregisters voor genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden'.

De stad Oostende merkt op dat de aanvraag van verzoeker niet voldeed aan de vereisten van het Koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister, in die zin dat volgens dit Koninklijk besluit een aanvraag schriftelijk gericht moet worden aan het College van Burgemeester en Schepenen aan de hand van een gemotiveerd verzoekschrift en er op gewezen moet worden dat de informatie wordt gevraagd voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden.

De aanvraag heeft daarenboven betrekking op bevolkingsregisters die minder dan 120 jaar geleden werden afgesloten. De termijn van 120 jaar moet berekend worden vanaf het ogenblik van de aanvraag voor het bekomen van het uittreksel of getuigschrift. Verzoeker wenst informatie over 1939. In dergelijke gevallen moet meer rekening gehouden worden met de privacy van de persoon over wie persoonsgegevens opgevraagd worden, zodat dan ook strengere regels gelden.

Uittreksels of getuigschriften gevraagd in het kader van genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden kunnen door de gemeente slechts aan de aanvrager bezorgd worden na schriftelijke toestemming van de persoon op wie ze betrekking hebben of van één van de verwanten.

Artikel 3 van het voormelde Koninklijk besluit voorziet een duidelijke rangorde van de personen die hun toestemming moeten verlenen. In de eerste plaats komt het uiteraard aan de betrokkene zelf toe om toestemming te geven voor het afleveren van uittreksels of getuigschriften die op hem zelf betrekking hebben. Betrokkene is immers meester over zijn eigen persoonsgegevens. Voor een minderjarige moet deze toestemming door de ouders of voogd gegeven worden. Als de betrokken persoon overleden is of niet meer gezond van geest is (bijvoorbeeld bij dementie) moet de toestemming gegeven worden door de langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner. Als ook deze laatste niet meer in staat is om zijn/haar wil te uiten, moet de toestemming gegeven worden door ten minste één van de afstammelingen in de eerste graad (m.a.w. één van de kinderen) van de betrokken persoon. De toestemming van één van de kinderen volstaat. Bij gebrek aan afstammelingen in de eerste graad die hun toestemming kunnen verlenen, kan het College van Burgemeester en Schepenen de toestemming geven. De aanvrager moet deze toestemming (die duidelijk melding moet maken van de doeleinden waarvoor het uittreksel of getuigschrift worden aangevraagd) zelf voorleggen. Deze toestemming kan eveneens de machtiging inhouden om ook de afstamming in opgaande lijn te vermelden op het gevraagde uittreksel of getuigschrift.

Da aanvraag tot het bekomen van uittreksels of getuigschriften moet ook de verbintenis bevatten dat de verkregen persoonsgegevens door de aanvrager alleen zullen worden gebruikt voor genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden, alsook de vermelding van de publicaties waarvoor deze gegevens eventueel zullen worden aangewend. Voordat de gevraagde uittreksels of getuigschriften worden uitgereikt, kan het College aan de aanvrager alle bijkomende inlichtingen vragen die vereist zijn om de gegrondheid van de aanvraag te beoordelen (het nieuwe artikel 10bis van het voormelde Koninklijk besluit).

4. Standpunt van de beroepsinstantie

De beroepsinstantie stelt vast dat de gegevens waarvan inzage wordt gevraagd, met name het adres van [REDACTED] integraal deel uitmaakt van de bevolkingsregisters.

Het Bestuursdecreet laat de federale regelgeving betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters onverlet en ontslaat instanties er niet van die regelgeving te eerbiedigen bij het nemen van beslissingen over aanvragen tot openbaarmaking.

De toegang voor derden tot de bevolkingsregisters is wettelijk strikt gereguleerd op federaal niveau. In principe is de raadpleging van deze registers verboden aan private personen (artikel 5 van het Koninklijk Besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister).

Artikel 5 bis van hetzelfde Koninklijk Besluit luidt:

'De raadpleging door derden van de registers, die meer dan 120 jaar geleden afgesloten zijn, is toegelaten voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden, ongeacht het gaat om papieren registers of registers, die met het oog op een duurzame bewaring, op een andere informatiedrager zijn overgezet.

De wijze waarop de raadpleging gebeurt wordt vastgesteld door het College van Burgemeester en Schepenen.'

In casu vraagt verzoeker informatie over het jaar 1939. Het is de datum van het afsluiten van de registers die relevant is voor de termijnberekening zoals vooropgesteld in artikel 5 bis van voormeld Koninklijk Besluit. Het gaat dus om informatie uit registers, die minder dan 120 jaar geleden afgesloten zijn. De stad Oostende verwijst terecht naar het artikel 3 van het Koninklijk Besluit, dat als volgt luidt:

“(...) De afgifte aan derden van uittreksels en getuigschriften uit de registers die minder dan 120 jaar geleden afgesloten zijn, voor genealogische, historische of andere wetenschappelijke doeleinden, is toegelaten met schriftelijke toestemming van de betrokken persoon. De toestemming vermeldt de doeleinden.

Indien de betrokken persoon overleden is of niet meer gezond van geest is, dient deze toestemming te worden gegeven door diens langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner. Voor minderjarigen wordt de toestemming gegeven door de ouders of voogd.

Indien de betrokken persoon overleden is en geen langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner heeft nagelaten of deze laatste niet meer gezond van geest is, dient de toestemming te worden gegeven door ten minste één van de afstammelingen in de eerste graad van de desbetreffende persoon.

Zijn er geen afstammelingen in de eerste graad, of zijn deze niet gezond van geest of overleden, dan komt het aan het College van Burgemeester en Schepenen toe om te beslissen of de uittreksels of getuigschriften worden afgeleverd.

Voormelde toestemming moet voorgelegd worden door de aanvrager. De toestemming kan eveneens de machtiging inhouden om de afstamming in opgaande lijn te vermelden.

Indien de aanvrager het adres niet kent van de persoon die de toestemming dient te geven, kan een brief gericht worden aan de persoon waarvan de toestemming vereist is bij de aanvraag gericht om deze te verkrijgen. De gemeente zendt dan deze brief door aan de bestemming, die vervolgens zelf beslist al dan niet in te gaan op het verzoek van de aanvrager. Het adres van de bestemming wordt door de gemeente niet meegedeeld aan de aanvrager. (...)”

Daarnaast haalt de stad Oostende aan, wat in artikel 10 bis van datzelfde Koninklijk Besluit staat, met name dat de aanvraag schriftelijk gericht moet worden aan het College van Burgemeester en Schepenen aan de hand van een gemotiveerd verzoekschrift.

Verzoeker richtte zijn aanvraag aan het archief van de stad Oostende, die het doorstuurde naar de bevolkingsdienst van de stad. Gezien de verkeerde procedure werd gevolgd en bijgevolg ook de toestemming, vermeld in artikel 3 van het Koninklijk Besluit niet gevraagd kon worden aan de betrokkene, is de weigering van de stad Oostende terecht.

Het beroepschrift wordt bijgevolg als **ongegrond** beschouwd.

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Het beroepschrift van ■■■ d.d. 8 februari 2024 tegen de weigeringsbeslissing van de stad Oostende d.d. 8 februari 2024 wordt als ontvankelijk doch ongegrond beschouwd.

Brussel, 13 februari 2024

Voor de beroepsinstantie,
afdeling openbaarheid van bestuur,

Bruno ASSCHERICKX
Voorzitter